

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง ยุทธศาสตร์การนำมาตรฐานร้านยา ไปปฏิบัติในร้านขายยาเภสัชชุมชน อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพัฒนาซึ่งมีรายละเอียด ที่จะนำเสนอ ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน

จังหวัดนครสวรรค์

ในขั้นที่ 1 นี้ มีรายละเอียดการดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา เป็นการศึกษาหลักการ ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา เพื่อนำมาเป็นกรอบความคิดในการสร้างแบบสอบถาม และกรอบความคิดในการสร้างยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา
2. สร้างแบบสอบถามความคิดเห็นต่อปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางร้านขายยา และตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยการใช้ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้า ตามข้อ 1
3. จัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชากรและนำข้อมูลที่ได้นำมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลสำหรับใน ส่วนการพัฒนางานวิจัย ต่อได้

ขั้นที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน

จังหวัดนครสวรรค์

ในขั้นที่ 2 มีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้

1. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากขั้นที่ 1 มาออกเป็นยุทธศาสตร์ การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์
2. จัดการสนทนากลุ่มโดยผู้เชี่ยวชาญ 7 คน นำไปสร้างยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา
3. นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์
4. ได้ยุทธศาสตร์ การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์
5. สรุปผลการวิจัยและนำเสนอ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 216 คน เป็นเภสัชกรประจำร้านขายยา จำนวน 108 คน และ เจ้าของร้านขายยา จำนวน 108 คน ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ขั้นดังนี้
ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

เครื่องมือในการวิจัยผู้วิจัย ศึกษาแบบ สอบถาม ของสภาเภสัชกรรม จากนั้นได้ปรับปรุงสร้างขึ้นให้ครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะ แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับ เพศ อายุ ระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์ แบ่งออกเป็น 5 มาตรฐาน โดยแบ่งออกเป็น 2 ชุด

ชุดที่ 1 แบบสอบถามสำหรับเจ้าของร้านขายยาประกอบด้วยมาตรฐานที่ 1 สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการจำนวน 11 ข้อ และมาตรฐานที่ 3 การบริการเภสัชกรที่ดี จำนวน 9 ข้อ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามสำหรับเภสัชกรประจำร้านยา ประกอบด้วยมาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ จำนวน 6 ข้อ มาตรฐานที่ 4 การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจรรยาบรรณ จำนวน 8 ข้อ มาตรฐานที่ 5 การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม จำนวน 6 ข้อ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 4 ระดับ

คะแนน	4	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนน	3	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับมาก
คะแนน	2	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อย
คะแนน	1	หมายถึง	มีปัญหาอยู่ในระดับน้อยที่สุด

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย ผู้ศึกษาคำเนิการดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ด้านมาตรฐานร้านยา
2. กำหนดกรอบความคิด หัวข้อปัญหา และจุดมุ่งหมายของการวิจัย
3. กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
4. ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์ โดยใช้แบบสอบถามแบบประมาณค่า
5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence:IOC) ความชัดเจนในภาษา (Validity) และเทคนิคการเขียน โดยเลือกคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.66 ขึ้น

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามประกอบด้วย

1. นายชูชัย รัตนศรีทอง หัวหน้ากลุ่มงานคุ้มครองผู้บริโภค สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดนครสวรรค์
2. ผศ.ธวัช วันชูชาติ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
3. อาจารย์ นิเวศน์ คำรัตน์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์
6. หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อกระทงคำถาม
7. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ
8. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ โดยให้เภสัชกรประจำร้านขายยา และเจ้าของร้านขายยา จำนวน 30 ท่าน โคนทดสอบค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach; อ้างถึงใน ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2536: 164) แบบสอบถามสำหรับเจ้าของยาได้ค่าความเฉลี่ยเชื่อมั่น 0.86 และแบบสอบถามสำหรับเภสัชกรประจำร้านขายยา ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

9. นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วขอรับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา

10. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลเพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านค้า ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

ขั้นที่ 2 สร้างยุทธศาสตร์

จากปัญหาที่พบบ้างมาสังเคราะห์เป็นยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านค้า ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์ โดยผู้วิจัยนำมาสร้างยุทธศาสตร์มีขั้นตอนดังนี้

1. วิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านค้า ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

2. จัดทำยุทธศาสตร์ให้ครอบคลุมทั้ง 5 มาตรฐาน คือมาตรฐานที่ 1 สถานที่ อุปกรณ์ และสิ่งสนับสนุนบริการ มาตรฐานที่ 2 การบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ มาตรฐานที่ 3 การบริการเภสัชกรรมที่ดี มาตรฐานที่ 4 การปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และจริยธรรม มาตรฐานที่ 5 การให้บริการและการมีส่วนร่วมในชุมชนและสังคม

3. นำปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านค้า ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์ ของแต่ละด้านในขั้นที่ 1 เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 ท่าน จัดประชุมสนทนากลุ่มโดยจัดในวันที่ 15 พฤษภาคม 2550 เวลา 10.00-12.00 น. ณ ร้านขายยาพัฒนาเภสัช 919/30 หมู่ 10 ตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น 2 ขั้น โดยมีรายละเอียดตามขั้นตอนดังนี้
ขั้นที่ 1 ศึกษาปัญหาการดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านค้า ของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตมหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ถึงเภสัชกรประจำร้านขายยา และ เจ้าของร้านขายยา เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับ เภสัชกรประจำร้านขายยา และ เจ้าของร้านขายยา จังหวัดนครสวรรค์ แล้วรอเอกสารส่งกลับมายังผู้วิจัยภายใน 7 วัน
3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามคืนที่ส่งกลับคืนมา
4. นำข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการทางสถิติ

ขั้นที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน
จังหวัดนครสวรรค์

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครสวรรค์ถึงผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอความร่วมมือในการจัดการประชุมกระบวนการสนทนากลุ่ม
2. ส่งแบบวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหา เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานสู่ มาตรฐานร้านยา ของร้านยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์
3. จัดการประชุมกระบวนการสนทนากลุ่ม (FGD) แล้วเก็บแบบวิเคราะห์ปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหามาจากผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของเภสัชกรประจำร้านยา และ
เจ้าของร้านขายยาชุมชน จังหวัดนครสวรรค์

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทุกฉบับ มาตรวจสอบความสมบูรณ์เพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ในขั้นตอนต่อไป
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาแยกประเภทตามตัวแปรที่จะศึกษา แล้วตรวจให้คะแนนแบบสอบถาม โดยวิธีการและกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้
  - 2.1 คำถามตอนที่ 1 ใช้วิธีให้คะแนนโดยหาค่าร้อยละ
  - 2.2 คำถามตอนที่ 2 ใช้วิธีตรวจให้คะแนนของตัวเลือกที่เป็นคำถาม ในแต่ละข้อ

ดังต่อไปนี้

ให้คะแนน 1 เมื่อตอบในช่องที่ 2 มีปัญหาน้อยที่สุด

ให้คะแนน 2 เมื่อตอบในช่องที่ 3 มีปัญหาน้อย

ให้คะแนน 3 เมื่อตอบในช่องที่ 4 มีปัญหามาก

ให้คะแนน 4 เมื่อตอบในช่องที่ 5 มีปัญหามากที่สุด

เกณฑ์การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามดังนี้ (สำราญ มีแจ้ง.2544:37)

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.00 หมายถึง ระดับปัญหามากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปัญหามาก

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับปัญหาน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับปัญหาน้อยที่สุด

ขั้นที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การดำเนินงานสู่มาตรฐานร้านยา ของร้านขายยาชุมชน
จังหวัดนครสวรรค์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลของแต่ละตอน ดังนี้

1. ค่าร้อยละ (Percentage)
2. ค่าเฉลี่ย (Arithmetic mean)
3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)